

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

МАГІСТР

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «Формування та реалізація стратегії підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства»

Виконала: студентка 2 року навчання,
групи 8.06.07.13.01,
спеціальності 8.03050301 «Міжнародна
економіка»

Федотченко Ю. М.

Керівник: д.е.н., проф. Шталь Т. В.

Рецензент: к.е.н., проф. Андросова Т. В.

Харків – 2015 рік

ВСТУП

Характерною рисою сучасних компаній будь-якого профілю є підвищення ефективності господарської діяльності та посилення конкурентних позицій на міжнародних ринках. Сучасне вітчизняне виробництво характеризується далеко не повним використанням можливостей управління, які забезпечують підвищення його ефективності, вдосконалення структури, впровадження новітньої технології і сучасних методів управління підприємством.

Для формування сильних конкурентних позицій на зовнішніх ринках підприємство повинно вдосконалювати свою діяльність, що обумовлює загострення проблеми підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства, який є інструментом активізації наявних і потенційних конкурентних переваг підприємств та допомагає у конкурентній боротьбі на міжнародних ринках.

За таких умов необхідний пошук нових підходів для забезпечення підвищення його ефективності стратегії міжнародної конкурентоспроможності. У зв'язку з цим актуальним стає аналіз проблем, пов'язаних із забезпеченням високої міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

Всебічне, цілісне дослідження даного питання базується на вивченні класичних і сучасних праць зарубіжних та вітчизняних вчених і практиків у багатьох областях економічної науки.

Дослідженню конкурентоспроможності та стратегічного управління виробничими соціально-економічними системами присвячені праці І.А. Ансоффа, В.М. Аньшіна, В.В. Глухова, І.І. Глущенко, С.Д. Ильенковой, В.І. Кузнецова, А. Кетлін, Л.С. Леонтьєвої, С.А. Орехова, Е.О. Репіна, А.Дж. Стрікленд, О.С. Сухарева, Р.А. Фатхутдінова, С.А. Філіна, Н.М. Якупова та ін.

Слід відзначити внесок таких вітчизняних вчених, як Азоев Г.Л., Герчикова І.М., Динкін А.А., Ємельянов С.В., Зав'ялов П.С., Захаров А.Н., Зокін А.А., Клейнер Г., Кони́на Н.Ю., Крилова Г.Д., Куренков Ю.В.,

Литвиненко О.М., Мантус В.Б., Ноздрева Р.Б., Сабельніков Л.В., Соколова І.Ю., Татяниченко М.А., Швандар К.В., Шкардун В.Д. та ін.

Вивчення зазначених праць дає змогу зробити висновок, що дослідження даної проблематики промислового підприємства досить актуально, але поки що здійснюється фрагментарно. Це не дозволяє сформувати та реалізувати ефективну стратегію, здатну привести підприємство на новий рівень ефективності діяльності на міжнародному ринку.

Мета дипломної роботи полягає у науковому обґрунтуванні теоретико-методичних аспектів та механізму формування та реалізації стратегії підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства та розробці практичних рекомендацій щодо підвищення міжнародної конкурентоспроможності АТ «Електроважмаш».

Досягнення зазначеної мети передбачає обумовлює необхідність вирішення наступних завдань, які й визначають структуру роботи:

- 1) охарактеризувати сутність міжнародної конкурентоспроможності підприємства, визначити чинники та джерела формування;
- 2) вивчити базові стратегії формування міжнародної конкурентоспроможності підприємства;
- 3) запропонувати авторську систематизацію стратегій міжнародної конкурентоспроможності підприємства, згідно якої можна виділити стратегії розглянути методи та підходи до оцінки ефективності стратегії підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства;
- 4) визначити механізм формування та реалізації стратегії підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства;
- 5) провести оцінку основних показників фінансово-господарської та зовнішньоекономічної діяльності АТ «Електроважмаш»;

- 6) провести діагностику стану міжнародної конкурентоспроможності АТ «Електроважмаш»;
- 7) проаналізувати стратегію підвищення міжнародної конкурентоспроможності АТ «Електроважмаш» та визначити конкурентну позицію підприємства;
- 8) розробити рекомендації щодо підвищення міжнародної конкурентоспроможності АТ «Електроважмаш»;
- 9) удосконалити процес формування та реалізації стратегії підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства;
- 10) провести оцінку пропозицій.

Об'єктом дослідження є процес та механізм формування та реалізації інноваційної стратегії підвищення міжнародної конкурентоспроможності промислового підприємства в умовах посилення міжнародної конкуренції.

Предметом дослідження виступають теоретичні та практичні аспекти формування та реалізації стратегії підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства, а також основні напрямки її підвищення.

Наукова новизна одержаних результатів полягає:

- 1) у вдосконаленні понятійного апарату в частині уточнення сутності понять міжнародної конкурентоспроможності підприємства, що являє собою можливість підприємства ефективно функціонувати на міжнародному ринку, можливість ефективно проводити фінансово-господарську, зовнішньо-економічну діяльність з метою досягнення лідируючих позицій в умовах конкурентної середовища.
- 2) у розробці технології оцінювання ефективності стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємства, що ґрунтується на кількісному та якісному підходах та включається до методичного апарату обґрунтування стратегії;
- 3) у пристосуванні алгоритму вибору оптимального варіанту стратегії до умов виходу на зовнішній ринок, який, на відміну від існуючих,

базується на стратегічному аналізі міжнародного ринку та визначені конкурентної позиції підприємства, а також доповнений критеріями відповідності оптимальної стратегії міжнародної конкурентоспроможності;

4) у розробці інноваційної моделі формування та реалізації стратегії підвищення міжнародної конкурентоспроможності, яка відрізняється від наявного на підприємстві механізму рівнем автоматизації та обґрунтуванням моделі інформаційної системи.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що запропонована модель формування та реалізації стратегії підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства, а також напрямки її підвищення можуть використовуватись вітчизняними підприємствами для зростання ефективності їх діяльності в умовах посилення конкуренції на міжнародному ринку.

Федотченко Ю. М.

Тема «Формування та реалізація стратегії підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства»

Анотація. У дипломній роботі обґрунтовано та вдосконалено теоретико-методичні аспекти та механізм формування та реалізації стратегії підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства, а також запропоновано практичні рекомендації щодо підвищення міжнародної конкурентоспроможності АТ «Електроважмаш».

Ключові слова: міжнародна конкурентоспроможність підприємства, конкурентні переваги, стратегічний аналіз підприємства, стратегія міжнародної конкурентоспроможності, конкурентна позиція підприємства на міжнародному ринку, система управління, формування, реалізація.

Федотченко Ю.Н.

Тема «Формирование и реализация стратегии повышения международной конкурентоспособности предприятия»

Аннотация. В дипломной работе обосновано и усовершенствовано теоретико-методические аспекты и механизм формирования и реализации стратегии повышения международной конкурентоспособности предприятия, а также предложено практические рекомендации по повышению международной конкурентоспособности АТ «Электротяжмаш».

Ключевые слова: международная конкурентоспособность предприятия, конкурентные преимущества, стратегический анализ предприятия, стратегия международной конкурентоспособности, конкурентная позиция предприятия на международном рынке, система управления, формирование, реализация.

Fedotchenko I. M.

«Formation and implementation strategy of increasing the enterprise international competitiveness»

Annotation. In the graduate study the scientific substantiation of theoretical and methodological aspects and mechanisms of formation and implementation strategy of increasing the enterprise international competitiveness and the development of practical recommendations to improve the international competitiveness of stock company "Electrotyazhmash".

Key words: international competitiveness, competitive strengths, strategic analysis of enterprise, strategy of international competitiveness, competitive position on international market, management system, formation, implementation.